

Den Europæiske Union
Den Europæiske Hav- og Fiskerifond

Miljø- og Fødevareministeriet
NaturErhvervstyrelsen

Vejledning om tilskud til investering i akvakultur

2016

Kolofon

Vejledning om tilskud til investering i akvakultur - 2016

Denne vejledning er udarbejdet af Miljø- og Fødevareministeriet – NaturErhvervstyrelsen – i 2016

Foto: Susanne Kamstrup-Braad
© Miljø- og Fødevareministeriet

Miljø- og Fødevareministeriet
NaturErhvervstyrelsen

Nyropsgade 30
1780 København V
Tlf.: 33 95 80 00
mail@naturerhverv.dk
www.naturerhverv.dk

Indhold

1.	Indledning	5
2.	Ordningens formål	5
3.	Administration af ordningen	5
4.	Afsatte midler	5
5.	Ansøgningsfrist	6
6.	Hvordan søger du om tilskud	6
7.	Hvem kan søge om tilskud	7
8.	Tilskuddets størrelse og projektets finansiering	7
9.	Hvilke projekter og aktiviteter giver vi tilskud til	9
10.	Afgørelse om tilsagn om tilskud eller afslag, herunder prioritering	11
11.	Hvilke udgifter kan du få tilskud til	13
12.	Hvilke udgifter kan du ikke få tilskud til	14
13.	Udgifternes rimelighed	16
14.	Udbudsregler	18
15.	Betingelser for tilsagn om tilskud	20
16.	Særligt om opretholdelse af projektet	22
17.	Igangsætningstilladelse	23

18. Besked om afgørelse om tilsagn	23
19. Projektperioden	23
20. Klageadgang	23
21. Ændring af projektet	24
22. Afslutning af projekt	26
23. Udbetaling af tilskud	26
24. Sagsbehandlingstid	27
25. Evaluering efter projektets afslutning	28
26. Projektet opgives.....	28
27. Kontrol på stedet.....	28
28. Bortfald af tilsagn og tilbagebetaling eller nedsættelse af tilskud	28
29. Straffebestemmelser og svig	29
30. Force majeure.....	30
31. NaturErhvervstyrelsens brug af data	31
32. Lovgrundlag	31
33. Yderligere oplysninger.....	32
Bilag: Love og bekendtgørelser til vurdering af ansøgers antagelighed	32

1. Indledning

Denne vejledning skal du bruge, når du ønsker at søge om tilsagn om tilskud til investeringer i akvakultur. Her finder du oplysninger om tilskudsordningens formål, hvem der kan søge, hvad du kan søge til, hvordan du gør, og om de forskellige betingelser der findes for at få tilskud.

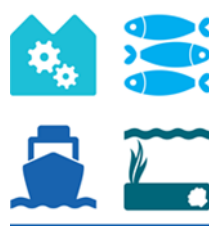
Der findes desuden en vejledning om udbetaling af tilskud under ordningen, som du skal bruge, når du skal søge om at få udbetalt det tilskud, som du har fået tilsagn om. Det er en god idé også at læse udbetalingsvejledningen, når du søger om tilsagn om tilskud.

Alle vejledninger findes på NaturErhvervstyrelsens hjemmeside naturerhverv.dk i [Tilskudsguide](http://naturerhverv.dk/tilskud-selvbetjening/tilskudsguide/investeringer-i-akvakultur-2016/) <http://naturerhverv.dk/tilskud-selvbetjening/tilskudsguide/investeringer-i-akvakultur-2016/>

2. Ordningens formål

Akvakulturordningen er en del af det danske hav- og fiskeriudviklingsprogram 2014-20, der overordnet set har til formål medvirke til at indfri EU2020-målene om intelligent, bæredygtig og inklusiv vækst. Det vil ske gennem fremme af en fiskeripolitik, der balancerer hensyn til miljø, natur og behov for vækst og beskæftigelse i fiskeri og akvakultur. Udgangspunktet er artikel 48 i forordningen om Den Europæiske Hav- og Fiskerifond.

HAV & FISK

Formålet med tilskud til investering i akvakultur under Akvakulturordningen er at øge akvakulturproduktionen og at fremme en miljømæssigt bæredygtig, ressourceeffektiv og konkurrencedygtig akvakultursektor i overensstemmelse med Akvakulturstrategien.

Du skal allerede på ansøgningstidspunktet sandsynliggøre, at projektet vil være med til at understøtte formålet.

3. Administration af ordningen

NaturErhvervstyrelsen administrerer ordningen og træffer afgørelse om tildeling af tilskud.

4. Afsatte midler

Til ansøgningsrunden på ordningen i 2016 er der afsat i alt 25,1 mio. kr.

5. Ansøgningsfrist

Vi kan modtage din ansøgning fra torsdag den 4. februar 2016.

Din ansøgning skal være modtaget i NaturErhvervstyrelsen senest fredag den 1. april 2016 kl. 23:59.

Hvis vi modtager din ansøgning efter ansøgningsfristen, vil den ikke blive behandlet, og den vil ikke blive overført til næste ansøgningsrunde.

6. Hvordan søger du om tilskud

Du skal sende din ansøgning om tilsagn om tilskud på et særligt skema, som du finder på vores hjemmeside naturerhverv.dk i [Tilskudsguide](#) eller på <http://naturerhverv.dk/tilskud-selvbetjening/tilskudsguide/investeringer-i-akvakultur-2016/>

Din ansøgning skal indeholde:

- Ansøgningskema.
- Aktivitetsbeskrivelse for dine ansattes arbejde i projektet.
- Aktivitetsbeskrivelse for konsulentbistanden i projektet.
- To direkte sammenlignelige tilbud fra leverandører vedrørende alle udgifter over 50.000 kr.
- Nødvendige tilladelser fra offentlige myndigheder, hvis tilladelserne er opnået på det tidspunkt, hvor du søger om tilsagn om tilskud.
- Hensigtserklæring, der dokumenterer, at projektets finansiering er tilvejebragt.
- Hvis du er økolog eller i gang med omlægning til økolog, skal du indsende dokumentation i form af enten Økologirapporten eller Besøgsrapporten vedrørende økologisk omlægning.

Det er vigtigt, at dit ansøgningskema er fyldestgørende, og at du har sendt alle relevante bilag med. Hvis ansøgningskemaet er mangelfuldt, fx hvis du ikke har beskrevet projektet tilstrækkeligt fyldestgørende - eller ikke har indhentet to tilbud på udgifter alle over 50.000 kr., kan det betyde, at du får et afslag eller nedsat tilskudsbeløb.

Kvittering for modtagelse af ansøgning

Vi kvitterer med kvitteringsbrev for at have modtaget din ansøgning.

Ansøgningskemaets indikatorer

Målbare resultater af de tilskud der ydes med Hav- og fiskerifonden er centralt for indsatsen i Danmark i 2014-2020. For at styrke fokus på resultater skal der være en tydelig sammenhæng mellem mål, tilskud og de resultater, der forventes opnået med investeringen. Målet med akvakulturindsatsen er at styrke konkurrenceevnen og levedygtigheden af akvakulturvirksomheder.

Indikatorerne for målet er:

1. Forøgelse af mængden i akvakulturproduktion
2. Forøgelse i værdien af akvakulturproduktionen
3. Forøgelse af rentabiliteten
4. Forøgelse af den økologiske produktion
5. Forøgelse i mængden af produktion fra recirkulerede anlæg

De projekter der støttes, skal bidrage til et eller flere af disse mål.

I ansøgningskemaets afsnit 19 og frem skal du oplyse om investeringens forventede resultater i forhold til de 5 indikatorer. Det er derfor vigtigt at du har beskrevet og vurderer projektets resultat kæde, og viser hvordan investeringen vil bidrage til mål og de enkelte indikatorer.

Du vil i forbindelse med projektets afslutning blive bedt om at validere de forventede resultater. Oplysningerne bruges i afrapporteringen af Hav- og fiskeriudviklingsprogrammets resultater, herunder til EU-Kommissionen.

7. Hvem kan søge om tilskud

Tilsagn om tilskud kan gives til følgende:

- Akvakulturvirksomheder = en virksomhed, der ejer eller forpagter et akvakulturanlæg.
- Iværksættere på vej ind i akvakultursektoren.

Tilsagnshaver

Tilsagnshaver er den der:

- søger om tilsagn om tilskud,
- modtager tilsagnet,
- er ansvarlig for, at projektet gennemføres,
- afholder udgifterne i projektet, dvs. modtager fakturaer fra leverandører
- betaler udgifterne i projektet,
- søger om udbetaling af tilskud og
- modtager tilskuddet.

8. Tilskuddets størrelse og projektets finansiering

NaturErhvervstyrelsen kan give tilsagn om tilskud på 40 pct. af de samlede, tilskudsberettigede udgifter til mikro-, små og mellemstore virksomheder – se definitionen lidt længere nede i dette kapitel. For store virksomheder dog kun op til 30 pct. af de samlede tilskudsberettigede udgifter til projektet.

Tilskuddet kan højst udgøre 12,0 mio. kr. pr. projekt.

NaturErhvervstyrelsens tilskud til projekterne finansieres delvist af EU (75 pct.) og delvist af nationale midler fra Fødevareministeriet (25 pct.).

Eksempler på beregning af tilskud:

I tilsagnet har vi godkendt de tilskudsberettigede udgifter til 400.000 kr., og du har fået tilsagn om tilskud på max. 160.000 kr., som er 40 pct. af 400.000 kr.

- Det viser sig, at projektet bliver **billigere** end forventet på tilsagnstidspunktet, idet de godkendte tilskudsberettigede udgifter på udbetalingstidspunktet er 396.000 kr. Du får udbetalt 158.400 kr., som er 40 pct. af 396.000 kr., da vi kun kan give tilskud på op til 40 % af de samlede, tilskudsberettigede udgifter.

- Det viser sig, at projektet bliver **dyrere** end forventet på tilsagnstidspunktet. Fx koster projektet 404.000 kr. Du får udbetalt 160.000 kr., idet du har fået et tilsagn om tilskud på max. 160.000 kr. Dog forudsat, at vi kan godkende udgifterne som tilskudsberettigede, og at betingelserne for tilsagn om tilskud er opfyldt.

Det er vigtigt, at du redegør for hele projektets finansiering i ansøgningen. Den samlede finansiering af et projekt må ikke overstige projektets samlede udgifter.

Anden offentlig, national medfinansiering

Tilskuddet fra NaturErhvervstyrelsen kan kombineres med andet offentligt, nationalt tilskud, i form af garanti, kaution eller lignende, til udgifter, der er tilskudsberettigede under ordningen.

Hvis du får andet offentligt, nationalt tilskud i form af garanti, kaution eller lignende til projektet til udgifter, der er tilskudsberettigede (herunder vækstkaution fra Vækstfonden), nedsætter vi tilskuddet fra NaturErhvervstyrelsen til de tilskudsberettigede udgifter, så det samlede, offentlige tilskud ikke overstiger 40 pct. og 30 pct.

Du skal anføre størrelsen af eventuelt andet offentligt, nationalt tilskud til projektet i ansøgningseskemaet. Både når du søger om tilsagn om tilskud, og når du søger om udbetaling af tilskud.

Hvis du modtager vækstkaution til projektets finansiering fra Vækstfonden, opgør vi værdien af disse garantier til 15,23 pct. af kautionens størrelse - med mindre andet fremgår af oplysninger fra Vækstfonden.

Andre EU-tilskud

Du kan ikke få tilskud til udgifter, som du får EU-tilskud til under en anden ordning eller på anden måde.

Definition af små-, mellem- og store virksomheder

Små og mellemstore virksomheder er virksomheder, der er omfattet af definitionen af små og mellemstore virksomheder, jf. Kommissionens henstilling (EF) nr. 361/2003 af 6. maj 2003 om definitionen af mikrovirksomheder, små og mellemstore virksomheder.

For at afgøre om en virksomhed er lille, mellemstor eller stor, indgår følgende tre kriterier:

- Antal beskæftigede
- Årlig omsætning
- Samlet årlig balance

Ved beregningen af de finansielle data og antal beskæftigede anvendes de oplysninger, der fremgår af virksomhedens seneste afsluttede regnskaber.

Ved afgørelse af virksomhedens størrelse, tages der hensyn til, om virksomheden er:

- en uafhængig virksomhed
- en partnervirksomhed
- en tilknyttet virksomhed (et typisk eksempel på en tilknyttet virksomhed er et helejet datterselskab)

Hvis virksomheden er *uafhængig*, er det kun virksomhedens egne tal for (antal beskæftigede, årlig omsætning og samlet årlig balance) der indgår i beregningen af virksomhedens størrelse. Hvis virksomheden er en *partnervirksomhed* eller en *tilknyttet virksomhed*, skal tallene for partnerne og tilknyttede virksomheder også indgå i beregningen af virksomhedens størrelse. Du kan læse mere om definition af virksomhedstype, herunder beregninger for partnervirksomheder og tilknyttede virksomheder samt undtagelser i publikationen *Den nye*

definition af små og mellemstore virksomheder, Brugervejledning og erklæring, Europakommissionen 2006.

Tærskelværdier for virksomhedsstørrelse	
Små virksomheder	Virksomheder, der beskæftiger mindre end 50 personer, og som har en årlig omsætning eller en årlig samlet balance, der ikke overstiger 10 mio. EUR.
Mellemstore virksomheder	Virksomheder, der beskæftiger mindre end 250 personer, og som har en årlig omsætning på ikke over 50 mio. EUR eller en samlet årlig balance på ikke over 43 mio. EUR.
Store virksomheder	Øvrige virksomheder, som er større end ovennævnte kategorier.

For SMV-er skal det således bemærkes, at tærsklerne for antal beskæftigede obligatorisk skal overholdes, mens en SMV kan vælge at overholde enten tærsklen for omsætning eller tærsklen for balance.

Du kan læse mere om definition af virksomhedsstørrelse i publikationen *Den nye definition af små og mellemstore virksomheder, Brugervejledning og erklæring, Europakommissionen 2006.*

9. Hvilke projekter og aktiviteter giver vi tilskud til

Aktiviteter

Vi kan give tilsagn om tilskud inden for følgende 6 aktiviteter:

1. Produktive investeringer i akvakultur, fx renseanlæg, nyt modeldambrug.
2. Diversificering af akvakulturproduktion og opdrættede arter, fx opdræt af ny art.
3. Modernisering af akvakulturrenheder, herunder forbedring af arbejds- og sikkerhedsforholdene for akvakulturarbejdere.
4. Forbedringer og modernisering af dyrs sundhed og velfærd, herunder indkøb af udstyr, der skal beskytte fiskebrugene mod vildtlevende rovdyr, fx afskærmning mod odder eller fugle.
5. Investeringer i forbedring af kvaliteten af eller tilføjelse af værdi til akvakulturprodukter.
6. Genopretning af eksisterende akvakulturdamme eller -laguner gennem fjernelse af slam eller investeringer til at forebygge slamaflejring.

Du skal placere dit projekt indenfor én af de 6 aktiviteter. Et projekt kan ikke placeres i mere end én aktivitet. Du skal vælge den aktivitet, som er mest dækkende for dit projekt. Valg af aktivitet har ikke betydning for prioriteringen mellem de projekter, der søger om støtte.

Projekttyper

Vi kan give tilsagn om tilskud til:

- Investeringsprojekter.

Krav til projekterne

Projektet skal opfylde følgende krav:

- De samlede tilskudsberettigede udgifter til projektet skal udgøre mindst 300.000 kr.
- Finansiering skal være tilvejebragt
- Ansøger skal være antagelig
- Være i overensstemmelse med akvakulturstrategien
- Der skal være en bæredygtig markedsudsigt for produktionsarten
- Kunne påvise teknisk og økonomisk levedygtighed.

Baggrund for projekterne

Du skal beskrive sammenhængen mellem de konkrete udfordringer og behov, der ligger til grund for de valgte aktiviteter i projektet, når du søger om tilsagn om tilskud til dit projekt.

Finansiering samt teknisk og økonomisk levedygtighed

Det er et krav, at hele projektet er finansieret på ansøgningstidspunktet. Du skal derfor udarbejde en forretningsplan og en gennemførlighedsanalyse for at dokumentere kravet om teknisk og økonomisk levedygtighed for projektet.

Der skal vedlægges en underskrevet hensigtserklæring, hvor virksomhedens bank(er) bekræfter, at virksomheden har de nødvendige likvide midler/kan låne tilstrækkelige midler, til at finansiere projektet. Skabelon findes på NaturErhvervstyrelsens hjemmeside, link: <http://naturerhverv.dk/tilskud-selvbetjening/tilskudsquide/investeringer-i-akvakultur-2016/#c40137>

Antagelighed

Ved manglende antagelighed forstås, at enhver ansøger, ikke antages til støtte under EHFF, hvis det er konstateret, at ansøgeren har begået en **alvorlig** overtrædelse. Se mere om manglende antagelighed i Europa-Parlamentets og Rådets Forordning (EU) Nr. 508/2014, artikel 10.

Det vil sige, at du skal oplyse NaturErhvervstyrelsen, hvis du er blevet straffet for overtrædelse af artikel 3 eller 4 i Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2008/99/EF af 19. november 2008 om strafferetlig beskyttelse af miljøet (Miljøstraffedirektivet). I bilaget sidst i denne vejledning kan du se en liste over de love og bekendtgørelser, der implementerer Miljøstraffedirektivets artikel 3 og 4.

Foruden at vise antagelighed på ansøgningstidspunktet, skal du efter indsendt ansøgning og opnået tilsagn, fortsat opfylde kravene for antagelighed i hele projektperioden og i en periode på 5 år efter at den sidste betaling er foretaget.

Det er NaturErhvervstyrelsen, der kontrollerer, om tilsagnshaver viser manglende antagelighed, dvs. om ansøger har overtrådt Miljøstraffedirektivets artikel 3 og 4.

Vær opmærksom på at antagelighed gælder ALLE akvakulturanlæg, som du ejer eller forpagter.

Akvakulturstrategien

Ansøgninger om øgning af produktionen, modernisering af eksisterende eller opbygning af nye akvakulturvirksomheder, skal være i overensstemmelse med Akvakulturstrategien.

Strategien har tre mål:

- At øge produktionen af fisk og skaldyr i dansk akvakultur
- At øge værdien af den danske eksport af fisk og skaldyr
- At øge den økologiske akvakulturproduktion

Du skal som ansøger opfylde mindst ét af ovenstående krav.

Link til strategien: <http://naturerhverv.dk/fiskeri/akvakultur/strategi-for-baeredygtig-udvikling-af-akvakultursektoren-i-danmark-2014-2020/>

Produktionsart

Du skal i ansøgningen angive, hvilken art du producerer. Hvis du producerer flere forskellige arter, skal du vælge den art, der har det største volumen.

Bæredygtig markedsudsigt for produktionsarten

Der skal være bæredygtige markedsudsigter for den art, der produceres/skal produceres i akvakulturvirksomheden, jf. analysen af markedsudsigter for arter opdrættet i dansk akvakultur. Link: <http://naturerhverv.dk/tilskud-selvbetjening/tilskudsguide/investeringer-i-akvakultur-2016/#c40148>

10. Afgørelse om tilsagn om tilskud eller afslag, herunder prioritering

Afslag og delvist afslag

Vi kan give afslag eller delvist afslag til et projekt, hvis vi vurderer, at:

- ansøgningen ikke er tilstrækkeligt oplyst,
- ansøgningen ikke er antagelig (se tidligere beskrivelse)
- de ansøgte tilskudsberettigede udgifter ikke er rimelige, eller
- du ikke har dokumenteret, at projektets finansiering er tilvejebragt (se tidligere beskrivelse).

Prioritering af projekter og pointsystem

Vi skal udvælge de projekter, der giver størst effekt, uanset at der ikke er overansøgt i forhold til puljens størrelse.

De indkomne ansøgninger prioriteres inden for hver af de 6 aktiviteter, og vi lægger vægt på følgende:

1. Projekter, der omhandler økologisk akvakulturproduktion, vil blive prioriteret højest.
2. De resterende ansøgninger vil blive prioriteret på baggrund af størrelsen af produktionsforøgelsen i forhold til projektets samlede udgifter og under hensyntagen til værdien af det producerede produkt.

Beskrivelse af prioriteringsmodel til investeringsstøtteordning i akvakultur

Projektansøgningerne inddeles og prioriteres i de følgende kategorier:

- A. Økologiske projekter, der medfører øget produktion
- B. Økologiske projekter, hvor der ikke er produktionsforøgelse
- C. Øvrige projekter, der medfører øget produktion
- D. Øvrige projekter, hvor der ikke er produktionsforøgelse

Herefter vil ansøgningerne blive prioriteret indenfor kategorier på baggrund af størrelsen af produktionsforøgelsen i forhold til projektets samlede støtteberettigede udgifter under hensyntagen til prisen på det producerede produkt.

Ansøgningerne i kategori A og C tildeles et grundlæggende antal point for den forventede produktionsforøgelse, mens ansøgningerne i kategori B og D tildeles point efter den samlede forventede produktion.

Pointene for ansøgningerne i kategori A og C udregnes som:

$$\text{Point for produktion (ton pr. mio. kr.)} = \frac{\text{forventet produktionsforøgelse i ton}}{\text{projektets samlede udgifter i mio. kr.}}$$

Pointene for ansøgningerne i kategori B og D udregnes som:

$$\text{Point for produktion (ton pr. mio. kr.)} = \frac{\text{forventet samlet produktion i ton}}{\text{projektets samlede udgifter i mio. kr.}}$$

De grundlæggende point for projektets produktion korrigeres derefter med en værdifaktor, der tager hensyn til værdien af produktionen.

Det samlede antal point beregnes derfor som:

$$\text{Prioriteringspoint} = \text{point for produktion} * \text{værdifaktor}$$

Værdifaktoren udregnes som:

$$\text{værdifaktor} = \frac{\text{kg. pris for projektets produktion}}{\text{kg. pris for referenceart}} * \text{justeringsfaktor} + 1 - \text{justeringsfaktor}$$

Der prioriteres således på baggrund af point for den omkostningseffektive produktionsforøgelse, men under hensyntagen til værdien af det producerede produkt.

Produktionens værdi indgår derfor i prioriteringen med en nedjusteret vægt.

Justeringsfaktoren har til opgave at reducere påvirkningen af værdi på prioriteringen.

Justeringsfaktoren er i indeværende tilsagnsperiode bestemt til at være 0,25. Dermed vil værdiforskellen mellem projektets produktion og referencearten kun slå igennem på ansøgningens point med en faktor 0,25. Hvis projektet angår produktion af referencearten (regnbueørred), bliver pointene ikke korrigeret og værdifaktoren vil være 1.

Eksempel på beregning af prioriteringspoint:

Et investeringsprojekt til 5 mio. kr. vil resultere i en produktionsforøgelse på 100 ton. Produktionen omhandler regnbueørred, der har en pris på 20,86 kr. kg.

$$\text{Prioriteringspoint} = \frac{100 \text{ ton}}{5 \text{ mio. kr.}} * \left(\frac{20,86 \text{ kr. pr. kg}}{20,86 \text{ kr. pr. kg}} * 0,25 + 1 - 0,25 \right) = 20 \text{ point}$$

Da produktionen omhandler referencearten bliver værdifaktoren = 1 og påvirker dermed ikke pointene for produktionsforøgelsen.

Priserne på referencearten og de øvrige produktionsarter typer er beregnet på baggrund af indberetninger fra branchen til NaturErhvervstyrelsen. De anvendte priser kan ikke offentliggøres pga. diskreteringshensyn for flere af arterne.

Økolog

Du skal angive, om du er økolog, i gang med at omlægge til økologi eller om du ikke er økolog.

Hvis du er økolog, skal du sende kopi af din Økologirapport. Ved økologirapport forstås den økologirapport, som udarbejdes af Fødevarestyrelsen for erhvervsdrivende, der er underlagt Fødevarestyrelsens økologikontrol.

Hvis du er i gang med at omlægge til økologi, skal du på ansøgningstidspunktet sende Fødevarerstyrelsens skrivelse betegnet "Besøgsrapport vedrørende økologisk omlægning".

Æg eller yngel produktion

Hvis du producerer æg eller yngel, skal du anføre det i ansøgningskemaet. Du skal anføre, hvor stor din årlige produktion vil være af æg eller yngel, og derefter skal du angive, hvad denne produktion vil kunne give i samlet årlig produktionsmængde. Du skal opgøre mængderne på ansøgningstidspunktet og igen hvad du forventer mængderne vil være, som følge af investeringen når projektet er gennemført.

11. Hvilke udgifter kan du få tilskud til

Udgifterne skal være nødvendige for at gennemføre projektet, og de skal være direkte relateret til projektaktiviteterne og til gennemførelse af projektet.

Det er dit ansvar at redegøre for dette i ansøgningen. Du skal derfor udspecificere alle udgifter, når du søger om tilsagn om tilskud. Det betyder, at du skal beskrive og forklare udgiftsposterne i detaljer.

Nødvendige udgifter er udgifter, uden hvilke projektet ikke kan gennemføres. Det kan f.eks. være et projekt om installation af nye filtre, og hvor udgifterne til en elektriker er nødvendig, for at projektet kan gennemføres.

Et eksempel på at udgifterne skal være **direkte relateret til projektet** er, at der kun kan ydes tilskud til elektrikerarbejde ved installering af nye filtre, og ikke til anlæggelse af en rørledning til vand. Det skyldes, at rørledningen ikke er direkte relateret til det at *investere* i udstyr (= købe og installere udstyr).

Vi kan kun udbetale tilskud til udgifter, som er **afholdt** af tilsagnshaver inden for projektperioden. En udgift er afholdt, når leverandøren har udstedt en faktura til tilsagnshaver.

Udgifter er kun tilskudsberettigede, hvis de er **betalt** af tilsagnshaver tidligst ved projektperiodens start, og hvis de er **betalt** af tilsagnshaver, inden ansøgning om udbetaling af tilskud sendes til NaturErhvervstyrelsen.

Oversigt over tilskudsberettigede udgifter

De tilskudsberettigede udgifter kan omfatte udgifter til:

1. [Investeringer på akvakulturvirksomheden.](#)
2. [Konsulentbistand, herunder arkitekt og ingeniør, dog højst 10 pct. af de samlede udgifter til projektet.](#)

Vi kan godkende **andre udgifter** end de ovennævnte som tilskudsberettigede. Det er en betingelse for godkendelse, at vi vurderer, at udgifterne er af væsentlig betydning for at gennemføre projektet.

Følgende udgifter fratrækkes de tilskudsberettigede udgifter:

- Indtægter.

Konsulentbistand

Hvis du søger om tilskud til konsulentbistand, skal timeantallet og timeprisen fremgå af din ansøgning om tilsagn om tilskud, og du skal beskrive, hvilken opgave konsulenten skal udføre.

Alle udgifter, inkl. rejseudgifter, betalt af konsulenten skal være indeholdt i konsulentens timepris, da de ellers vil blive trukket ud af tilskudsgrundlaget før udbetaling.

Fakturaen for konsulentbistanden skal være tilstrækkelig detaljeret til, at vi kan afgøre, om den er i overensstemmelse med tilsagnet og projektbeskrivelsen og vedrører projektet. Antal timer, timepris og udførte opgaver skal fremgå af fakturaen.

Anlæg og udstyr

Anlæg og udstyr er fx biofilter, pumper, rør. Du kan kun få tilskud til køb af *nyt* udstyr og ikke til køb af *brugt* udstyr. Du kan ikke få tilskud til reparation af udstyr.

Jord og vejarbejde

Jord og vejarbejde er fx udgifter til jordbearbejdning i forbindelse med udgravning til betondamme.

Arbejdsbåde

Arbejdsbåde fx til brug i havbrug. Du kan kun få tilskud til køb af *ny* båd og ikke til køb af *brugt* båd. Du kan ikke få tilskud til reparation af en båd.

Bure

Bure er fx bure til havbrug. Du kan kun få tilskud til køb af *nye* bure og ikke til køb af *brugte* bure. Du kan ikke få tilskud til reparation af udstyr.

Farvandsafmærkning

Farvandsafmærkning er fx mærkning i vandet omkring havbrug.

IT udstyr til produktion

IT udstyr til produktion er fx IT til overvågning af, at pumperne kører.

Indtægter i projektperioden

Hvis projektet genererer indtægter i projektperioden, fx salg af fisk, skal indtægterne fratrækkes de samlede, tilskudsberettigede udgifter. Dette sker på udbetalingstidspunktet. På ansøgningstidspunktet skal du oplyse, om du *forventer*, at projektet genererer indtægter i projektperioden.

Indtægter efter projektperioden

Hvis projektets samlede omkostninger er større end 1 mio. Euro, skal du – når du søger om tilsagn om tilskud, og når du søger om udbetaling af tilskud – oplyse, om du *forventer*, at projektet genererer indtægter efter projektperioden.

12. Hvilke udgifter kan du ikke få tilskud til

De tilskudsberettigede udgifter kan ikke omfatte (listen er ikke udtømmende):

1. Udgifter, som du har afholdt, inden vi har givet tilladelse til at iværksætte projektet.
2. Udgifter, som du har afholdt uden for projektperioden.
3. Udgifter, som du har betalt, inden vi har givet tilladelse til at iværksætte projektet.
4. Udgifter, som du ikke har betalt, inden du sender ansøgning om udbetaling af tilskud til os.
5. Udgifter, hvor fakturaen ikke er udstedt til tilsagnshaver, men til en anden end tilsagnshaver.
6. Udgifter til tilsagnshavers eget arbejde, herunder arbejde udført af formænd og tegningsberettigede bestyrelsesmedlemmer i foreninger og organisationer.
7. Udgifter til køb af brugt udstyr og brugt materiel.

8. Udgifter til leje og leasing af udstyr (gælder både for tilsagnshaver og for konsulenter i projektet).
9. Udgifter til reparation af udstyr.
10. Udgifter til opførelse og ombygning af bygninger.
11. Udgifter til udarbejdelse af ansøgning om tilsagn om tilskud.
12. Almindelige driftsudgifter (se nedenstående definition).
13. Regnskabs- og revisorvirksomhed, herunder forberedelse og fremskaffelse af oplysninger, der er nødvendig for varetagelsen af disse opgaver.
14. Bogholderi, debitoropfølgning, fakturering, udarbejdelse af skatte- og driftsregnskab.
15. Udgifter i form af naturalydelse (se nedenstående beskrivelse).
16. Udgifter til produkter og ydelser, som tilsagnshaver sælger fra egen virksomhed.
17. Finansierings-, revisions-, advokat og pengeinstitutomkostninger.
18. Renter af gæld.
19. Moms, medmindre momsens endeligt bæres af dig.
20. Udgifter, der vedrører aktiviteter, som du er forpligtet til at gennemføre i medfør af anden lovgivning (se nedenstående beskrivelse).
21. Udgifter, hvortil der gives andre EU-tilskud.
22. Køb på afbetaling med eller uden ejendomsforbehold.
23. Simple genanskaffelser (se nedenstående beskrivelse).
24. Udgifter hvortil der er modtaget tilskud fra anden offentlig myndighed, undtagen særlige garantier, kautioner og lignende, se afsnittet *Tilskuddets størrelse og projektets finansiering*.
25. Udgifter i form af naturalydelse, som omhandlet i artikel 69, stk. 1, i Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) nr. 1303/2013 af 17. december 2013 om fælles bestemmelser for Den Europæiske Fond for Regionaludvikling, Den Europæiske Socialfond, Samhørighedsfonden, Den Europæiske Landbrugsfond for Udvikling af Landdistrikterne og den Europæiske Hav- og Fiskerifond og om generelle bestemmelser for Den Europæiske Fond for Regionaludvikling, Den Europæiske Socialfond, Samhørighedsfonden og den Europæiske Hav- og Fiskerifond og om ophævelse af Rådets forordning (EF) nr. 1083/2006.
26. Udgifter vedrørende aktiviteter, som tilsagnshaver er forpligtet til at gennemføre i medfør af anden lovgivning.
27. Udgifter til investeringer i fiskerfartøjer som defineret i artikel 4, stk. 1, nr. 4, i Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) 1380/2013 af 11. december 2013 om den fælles fiskeripolitik, ændring af Rådets forordning (EF) nr. 1954/2003 og (EF) nr. 1224/2009 og ophævelse af Rådets forordning (EF) nr. 2371/2002 og (EF) nr. 639/2004 samt Rådets afgørelse 2004/585/EF.

Almindelige driftsudgifter

Almindelige driftsudgifter omfatter fx husleje, forsikringer af enhver art, energiforbrug, kontorholdsudgifter, telefon, abonnementer på tidsskrifter mv.

Desuden er igangværende aktiviteter, som er en del af ansøgers almindelige løbende drift, ikke tilskudsberettigede.

Udgifter, der vedrører aktiviteter, som du er forpligtet til at gennemføre i medfør af anden lovgivning

Som eksempel kan nævnes en nystartet virksomhed, der søger om tilskud til et projekt om udvikling af en ny fødevarer. Projektet kan ikke omfatte udvikling af et egenkontrolprogram. Det skyldes, at der er lovkrav om, at virksomheder skal udarbejde et risikobaseret egenkontrolprogram, som omfatter den fødevarerikkerhedsmæssige del af virksomhedens egenkontrol (Hygiejneforordningen, artikel 4).

Investeringer i teknologi, der foretages for at efterleve et krav eller påbud angående din eksisterende produktion, fx ved miljøgodkendelse, er ikke tilskudsberettigede.

Simple genanskaffelser

Ved en simpel genanskaffelse forstås udskiftning af en maskine med en ny med fx samme teknologi, ydeevne eller miljøeffekt.

Naturalydelse

Ved naturalydelse forstås levering af bygge- og anlægsarbejder, varer, tjenesteydelser og jord og fast ejendom, for hvilke ingen kontantbetalinger dokumenteret ved fakturaer eller dokumenter med en tilsvarende bevisværdi er foretaget.

13. Udgifternes rimelighed

Du skal i ansøgningen om tilsagn udspecificere alle udgiftsposter i projektet og angive, hvilke opgaver der skal udføres, og hvilke genstande der forventes indkøbt. Ved udspecificering menes, at du skal beskrive og forklare udgiftsposterne i detaljer.

Når vi modtager en ansøgning om tilskud, skal vi vurdere, om udgifterne til projektet er rimelige. Det betyder, at du i alle tilfælde skal dokumentere, at der er tale om rimelige udgifter/priser. Denne vurdering hænger ikke sammen med, om projektet skal konkurrenceudsættes, se afsnittet *Udbudsregler*

For alle udgifter gælder, at du på udbetalingstidspunktet skal kunne dokumentere udgiften ved faktura eller kvittering, som du skal sende sammen med udbetalingsanmodningen.

Udgifter over 50.000 kr.

Ved **alle udgifter over 50.000 kr.** skal du sende to direkte sammenlignelige tilbud, der viser, at du skal betale, hvad der svarer til markedspris for den pågældende vare eller ydelse.

Du kan kun opnå tilskud til det billigste tilbud. Du må gerne vælge det dyre tilbud, men det er det billigste, som tilskuddet bliver beregnet ud fra.

På tidspunktet for ansøgning om tilsagn skal tilbuddene anvendes til at fastsætte et godkendt budget for projektet. På udbetalingstidspunktet kan alene faktiske udgifter, som fremgår af fakturaer fra leverandør, indgå ved beregning af tilskuddet.

Det er vigtigt, at vi kan identificere beløbene fra tilbuddene i budgettet i ansøgningen.

Eksempel på, hvordan du skal angive prisen i budgettet:

Hvis der er to tilbud fra leverandører af materialer; et på 300.500 kr. og et på 400.000 kr., og du vælger leverandøren med det *billigste* tilbud, skal der i budgettet stå **300.500 kr.**

Hvis der er to tilbud fra leverandører af materialer; et på 300.500 kr. og et på 400.000 kr., og du vælger leverandøren med det *dyreste* tilbud, skal der i budgettet stadig stå **300.500 kr.**

Du må gerne vælge leverandøren med det dyre tilbud, men du kan kun opnå tilskud beregnet ud fra prisen i det *billigste* tilbud.

Hvis en budgetpost vedrører en vare eller ydelse, der er så speciel, at der kun er én udbyder/leverandør, skal du vedlægge det indhentede tilbud sammen med din forklaring på, hvorfor du kun har indhentet ét tilbud. Du skal desuden vedlægge dokumentation fra forhandleren på, at han er eneforhandler af en bestemt teknologi. Vi vurderer, om vi kan godkende din forklaring og dokumentation.

Udgifter på og under 50.000 kr.

Ved udgifter til indkøb af varer og ydelser, hvor prisen på ansøgningstidspunktet er og forventes at være på eller under 50.000 kr., er det ikke nødvendigt at sende tilbud. Vi skal dog stadig vurdere, om priserne er rimelige, og vi kan efterspørge dokumentation på udgifter på og under 50.000 kr. ved vurdering af ansøgningen. Du skal efterfølgende kunne dokumentere udgiften ved faktura, kvittering eller lignende.

Udgifter til konsulentbistand

Kravet om, at du skal sende to tilbud for udgifter over 50.000 kr., gælder også for udgifter til konsulentbistand.

Du skal angive timeprisen og timeantallet i ansøgningen. Du skal redegøre detaljeret for, hvilken opgave konsulenten skal udføre i projektet og for prisen for opgaven, når du søger om tilsagn om tilskud. På udbetalingstidspunktet skal du sende en detaljeret faktura for konsulentbistanden, idet fakturaen skal indeholde timeantallet, timeprisen og beskrivelse af opgaven.

Den maksimale timepris for konsulentbistand, vi kan godkende som rimelig, er 1.200 kr. pr. time. Vi foretager en konkret vurdering af timesatsens rimelighed for hver konsulentydelse i det enkelte projekt, idet vi ser på, hvilken opgave konsulenten skal udføre.

Handel mellem afhængige parter/armslængdeprincippet

Prisen for en given ydelse må ikke være påvirket af sammenfald af interesser mellem sælger og køber, dvs. at udvekslingen af varer og tjenesteydelser sker fuldt ud som på det frie marked under fuld konkurrence. Med interesseforbunden/afhængig part menes, at der mellem to parter er et indbyrdes ejerforhold, en bestemmende eller betydelig indflydelse, familiemæssige relationer eller en fælles tilknytning til samme større organisatoriske enhed.

Eksempel på parter, som altid anses for interesseforbundne/afhængige, er:

- Ægtefæller eller anden familie, hvor den ene er tilskudsmodtager, og den anden driver den virksomhed, der leverer varer eller tjenesteydelser til projektet.
- Virksomheder ejet af sammen person.
- En virksomhed, der ejer en anden virksomhed (fx moder- og datterselskab).
- Øvrige koncernforbundne virksomheder.

Er tilbuddet afgivet af en af ansøger afhængig virksomhed, kan du kun få tilskud til kostprisen af varen/ydelsen. Kostprisen er den faktiske afholdte og betalte nettoudgift hos den part, som leverer varen/ydelsen. Du skal vedlægge dokumentation for kostprisen. Hvis du ikke kan dokumentere kostprisen, vil vi nedsætte prisen ud fra en skønsmæssig vurdering. Hvis det ikke er muligt for os at vurdere kostprisen skønsmæssigt, vil vi nedsætte prisen med 25 pct.

Krav til et tilbud

Et tilbud fra en leverandør skal indeholde:

- Leverandørens CVR nr.
- Leverandørens navn, adresse mv.
- Dato.
- Beskrivelse af, hvad der leveres (hvilket udstyr (herunder model), hvilke materialer, hvilken opgave).
- Oplysning om mængden af det leverede.
- Prisen pr. stk. og samlet for det leverede.
- Beskrivelse af, hvad der evt. er inkluderet i leverancen og prisen, fx installering, levering, oplæring af personale i brug af maskinen mm.
- Eventuelle rabatter og generelle prisnedslag.
- Angivelse af, om prisen er med eller uden moms.

Der skal være tale om reelle tilbud fra en leverandør, dvs. at leverandøren har til hensigt at sælge den pågældende vare til den oplyste pris.

Hvis du, som konsulent for ansøger, har udarbejdet ansøgningen om tilsagn om tilskud, kan tilbud fra dig ikke dokumentere rimelige priser i projektet. Du skal derfor sende to tilbud fra andre, når du sender ansøgningen om tilsagn om tilskud.

Sammenlignelige tilbud

For at to tilbud er direkte sammenlignelige, skal følgende være opfyldt:

- Leverandørerne skal have forskellige CVR nr.
- Leverandørerne skal være uafhængige (se punktet *Handel mellem afhængige parter* i afsnittet *Udgifternes rimelighed*).
- Tilbuddene skal omfatte det samme produkt, så prisen kan sammenlignes. Det ene tilbud må fx ikke være på en Fiat 500 og det andet på en Lamborghini, da det ikke er samme kategori af køretøj.
- Hvis det ene tilbud indeholder poster/elementer, som det andet tilbud ikke gør, skal det være muligt at trække udgiften for disse poster fra, så priserne kan sammenlignes. Hvis fx det ene tilbud indeholder udstyr og installering af dette udstyr, og det andet tilbud kun indeholder selve udstyret uden installering, skal prisen for installering oplyses separat på tilbuddet, så det er muligt at sammenligne prisen på selve udstyret.

Tilbuddene skal være tilstrækkeligt detaljerede til, at vi kan vurdere, om de er direkte sammenlignelige. Du skal forklare, hvordan tilbuddene er sammenlignelige.

14. Udbudsregler

Udbud skal både sikre effektiv konkurrence, så alle virksomheder har lige adgang til offentlige støttede kontrakter, og sikre, at der indkøbes bedst og billigst.

Som tilsagnshaver efter denne ordning, kan du være omfattet af **udbudsloven** (lov nr. 1564 af 15. december 2015) eller reglerne i **lov om indhentning af tilbud i bygge- og anlægssektoren** (bekendtgørelse af lov nr. 1410 af 7. december 2007, som ændret ved lov nr. 1564 af 15. december 2015, § 198). Disse regler gælder fra 1. januar 2016. Hvis dit projekt er igangsat efter tilladelse fra styrelsen og opgaverne udbudt før 1. januar 2016 er det i stedet de dagældende **EU udbudsdirektiver** eller reglerne i den dagældende **tilbudslov** (bekendtgørelse af lov nr. 1410 af 7. december 2007 om indhentning af tilbud på visse offentlige og offentligt støttede kontrakter), som skal være overholdt.

NaturErhvervstyrelsen skal som kontrolmyndighed sikre at gældende regler er overholdt på projekter, hvor der udbetales tilskud.

Hvis dit projekt er omfattet af en kontrakt, der er omfattet af de ovenstående udbudsregler, har skal du oplyse om det allerede på ansøgningstidspunktet.

Vær opmærksom på, hvis du vil tilføje noget til et projekt eller udvide et projekt, som allerede har været i udbud, skal den nye del også i udbud. Efter udbudsreglerne accepteres dog mindre udvidelser af indgåede entrepriser inden for en bagatelgrænse.

Hvis de projektaktiviteter, vi kan give tilskud til, indgår som del af et større projekt, er det det samlede projekts kontraktsum, der afgør, om du er omfattet af udbudsreglerne, og i givet fald hvilket regelsæt, som gælder.

Hvis dit projekt er en bygge- og anlægsopgave til over 300.000 kr., og dermed omfattet af reglerne om, at der skal indhentes mindst to underhåndsbud (§ 12, stk. 4 i den tidligere tilbudslov, som nu er ændret til lov om indhentning af tilbud i bygge- og anlægssektoren), **bør din opfordring til tilbudsgiverne være skriftlig**, selv om loven ikke kræver det. Ellers kan du ikke dokumentere over for styrelsen, at du har overholdt reglen om, at du i opfordringen til at afgive tilbud, har **oplyst, efter hvilket kriterie tildelingen vil ske**; laveste pris eller det økonomisk mest fordelagtige tilbud, dvs. højeste kvalitet (§ 12, stk. 5 i både den tidligere og den ændrede lov).

Du skal senest ved anmodning om udbetaling dokumentere, at du har opfyldt reglerne. Det betyder også, at du måske bliver nødt til at sende dokumentation for, at du har gennemført udbud for dele af dit projekt, som ikke er omfattet af NaturErhvervstyrelsens tilsagn.

Du skal opbevare al dokumentation for, at reglerne er overholdt, dvs. ikke kun det, som skal indsendes, i mindst fem et halvt år fra datoen for slutudbetaling. Det betyder blandt andet, at du også skal opbevare de tilbud, du ikke har accepteret.

Vi kan på ethvert tidspunkt forlange at se materialet.

Nedsættelse

Du skal også være opmærksom på, at vi nedsætter værdien af de tilskudsberettigede udgifter for et projekt, hvis vi konstaterer, at udbudsreglerne ikke er overholdt. Det nedsatte tilskud vil blive fastsat ud fra en vurdering af art og grovhed af overtrædelsen, og ud fra en vurdering af det økonomiske tab for Den Europæiske Landdistriktsfond for Udvikling af Landdistrikterne (ELFUL).

Hvis der er udgifter i dit projekt, som vedrører opgaver, du ikke har konkurrenceudsat, men som skulle have været i udbud efter de gældende regler, vil vi nedsætte denne del af tilskudsgrundlaget. Vi nedsætter med maksimalt 100 %, når det er udbudsloven (eller før 1. januar 2016 EU udbudsdirektiverne), der ikke er overholdt. Vi nedsætter med maksimalt 25 %, når det er lov om indhentning af tilbud i bygge- og anlægssektoren (eller før 1. januar 2016 tilbudsloven), der ikke er overholdt. Dog vil nedsættelsen også maksimalt kunne være 25 %, hvis det er reglerne i udbudslovens afsnit IV, jf. § 10 om offentlige indkøb under tærskelværdierne med klar grænseoverskridende interesse, som er overtrådt. Hvis du har konkurrenceudsat din opgave, men på anden måde overtræder udbudsreglerne, vil vi nedsætte tilskudsgrundlaget med 25, 10 eller, i visse mindre alvorlige tilfælde, 5 eller 0 % af de udgifter, som forseelsen vedrører.

Hvis det viser sig, at du ikke har holdt al dokumentation tilgængelig i fem et halvt år, jf. ovenfor, kan det også medføre, at tilskuddet nedsættes forholdsmæssigt ud fra en vurdering af art og grovhed af overtrædelsen og det eventuelle tab for fonden.

Eksempel 1:

- Hvis du som privat ansøger skal opføre en bygning eller udføre et anlægsarbejde til en pris over 300.000 kr., skal du kunne dokumentere, at du har indhentet mindst to underhåndsbud, og at du har valgt et af dem til opgaven for at få tilskud fra NaturErhvervstyrelsen.

Hvis du – selv om du oprindeligt har indhentet tilbud, som loven kræver – senere har valgt en tredje leverandør, nedsætter vi tilskudsgrundlaget med 25 %, fordi du så ikke reelt har konkurrenceudsat opgaven.

Eksempel 2:

- Hvis I som offentlige ansøgere efter 1. januar 2016 skal indgå en tjenesteydelseskontrakt med en klar grænseoverskridende interesse, skal I kunne dokumentere, at I har annonceret kontrakten for at kunne få tilskud fra NaturErhvervstyrelsen. I skal derfor

vurdere, om opgaven har klar grænseoverskridende interesse. Ved en klar grænseoverskridende interesse forstås, at en virksomhed etableret i et andet EU medlemsland kan tænkes at have interesse i at byde på opgaven.

Hvis I i stedet for at annoncere har valgt at indhente to eller flere tilbud, nedsætter vi tilskudsgrundlaget med 25 %, fordi udbudslovens afsnit IV ikke er overholdt.

Reglerne

Det er vigtigt, at du selv orienterer dig om udbudsreglerne. Du finder informationen på Konkurrence- og Forbrugerstyrelsens hjemmeside,

<http://www.kfst.dk/Offentlig-konkurrence/Udbud/Udbudsregler>

<http://www.kfst.dk/Offentlig-konkurrence/Udbud/Vejledninger-om-udbudsregler>

Vær opmærksom på, at du skal følge de regler, der gælder når du gennemfører dit projekt. Følg selv med på ovenstående links, eller www.kfst.dk for at være opdateret på ændrede regler.

15. Betingelser for tilsagn om tilskud

Betingelser

Det er en betingelse for tilsagn om tilskud, at:

1. Ansøgere, der er iværksættere på vej ind i sektoren, skal indsende en forretningsplan, og hvis udgifterne til det samlede projekt overstiger 375.000 kr., og en gennemførlighedsundersøgelse, herunder en miljøvurdering af investeringerne.
2. Ansøgninger, der indebærer teknologiske og markeds-mæssige risici, skal også vedlægges en gennemførlighedsundersøgelse.
3. Ansøgninger om øgning i produktionen, modernisering af eksisterende eller opbygning af nye akvakulturvirksomheder, skal være i overensstemmelse med Akvakulturstrategien.
4. Ansøger kan påvise teknisk og økonomisk levedygtighed for virksomheden og projektet, efter projektet er gennemført.
5. Der skal være bæredygtige markedsudsigter for den art, der produceres/skal produceres i akvakulturvirksomheden, jf. analysen af markedsudsigter for arter opdrættet i dansk akvakultur.
6. De samlede, tilskudsberettigede udgifter beløber sig til mindst 300.000 kr. Dette gælder både på ansøgnings- og udbetalingstidspunktet.
7. Du afgiver de oplysninger, vi beder om til brug for sagsbehandlingen.
8. Projektet gennemføres i overensstemmelse med tilsagnet.
9. Projektet afsluttes senest den dato, vi har anført i tilsagnet.
10. Du overholder din oplysningspligt (se nedenstående beskrivelse).
11. Du har et særskilt regnskabssystem eller en passende regnskabskode for alle transaktioner med tilknytning til projektet (se nedenstående beskrivelse).
12. Du sender udbetalingsanmodning, opgørelse over betalte tilskudsberettigede udgifter, alle udgiftsbilag, dokumentation for betaling og slutrapport senest tre måneder efter den dato, hvor projektet senest skal være afsluttet.
13. De nødvendige tilladelser fra offentlige myndigheder er opnået inden din anmodning om første udbetaling (se nedenstående afsnit).
14. Du sikrer, at kontrolmyndigheden har adgang til at kontrollere projektet.
15. Projektet opretholdes, dvs. at projektet ikke ændres væsentligt, ophører eller flyttes uden for programområdet i fem år regnet fra datoen for slutudbetaling (se afsnittet *Særligt om projektets opretholdelse*).

16. Du opbevarer udbetalingsbilag med tilhørende originale regnskabsbilag i fem et halvt år regnet fra datoen for slutudbetaling.
17. Du holder dokumenter, som dokumenterer, at EU's udbudsregler eller tilbudslovens regler er overholdt, tilgængelige mindst fem et halvt år fra datoen for slutudbetaling, hvis dit projekt eller dele heraf er omfattet af EU's udbudsregler eller tilbudslovens regler.
18. Du afgiver de oplysninger, som vi beder om, to år efter projektet er afsluttet. Oplysningerne skal være nødvendige for at kunne overvåge og evaluere Hav- og Fiskeriudviklingsprogrammet, navnlig med hensyn til at opfylde specifikke mål og prioriteter.

Vi kan træffe afgørelse om bortfald af tilsagn og tilbagebetaling af tilskud, hvis betingelserne for tilsagn om tilskud ikke er opfyldt.

Vi kan opretholde tilsagnet og foretage en proportional nedsættelse af den samlede værdi af tilskuddet, hvis betingelserne for tilsagn ikke er opfyldt. Se en nærmere beskrivelse i afsnittet *Bortfald af tilsagn og tilbagebetaling eller nedsættelse af tilskud*.

Oplysningspligt

Hvis vi forlanger det, skal du i hele perioden, hvor betingelser for tilsagn om tilskud skal opfyldes, afgive en erklæring til os om, hvorvidt betingelserne for tilsagn om tilskud fortsat opfyldes. Du har også pligt til at give os skriftlig meddelelse om forhold, der kan medføre bortfald af tilsagn eller tilbagebetaling eller nedsættelse af tilskuddet.

Særskilt regnskabssystem eller særlig regnskabskode

Du skal sikre, at de projektrelaterede udgifter og indtægter enten bogføres med en særlig kode i dit regnskabssystem eller på særskilte konti i et separat regnskabssystem, der omfatter samtlige transaktioner vedrørende projektet. Samtlige fakturaer skal kunne genfindes entydigt på denne konto.

Tilladelser fra offentlige myndigheder

Hvis projektets start og/eller gennemførelse kræver offentlige tilladelser, skal du oplyse dette i ansøgningsskemaet, og du skal oplyse, hvilke tilladelser det drejer sig om.

På udbetalingsstidspunktet skal du sammen med udbetalingsanmodningen sende de nødvendige tilladelser til projektet fra offentlige myndigheder. Det kan være i form af kopi af de nødvendige dele af tilladelsen, fx miljøgodkendelsen, eller en erklæring fra kommunen om at de nødvendige tilladelser er opnået.

Tilskuddet kan ikke udbetales, før denne dokumentation foreligger. Det gælder også ved anmodning om rateudbetaling.

Tilladelsen må ikke være givet for en begrænset tidsperiode.

Forretningsplan og gennemførlighedsanalyse

Både nystartede og etablerede virksomheder skal indsende en projektbeskrivelse/forretningsplan og en gennemførlighedsanalyse. Du skal kunne påvise teknisk og økonomisk levedygtighed for virksomheden og projektet. NaturErhvervstyrelsen anser dette som påvist, hvis du indsender en gennemførlighedsanalyse samt en forretningsplan.

Forretningsplanen sammenholdt med gennemførlighedsundersøgelsen skal give et billede af hvor levedygtig virksomheden eller projektet vil være, og vil derfor ligge til grund for NaturErhvervstyrelsens endelige godkendelse af ansøgningen.

Forretningsplan: For en nystartet virksomhed har forretningsplanen til formål at give en beskrivelse af etableringen af virksomheden og udarbejde en plan for hvordan den skal drives og udvikles. Forretningsplanen vil bl.a. kunne samle trådene fra øvrige forberedelser og derved gøre opstarten af virksomheden mere overskuelig.

For en etableret virksomhed vil forretningsplanens formål være at give et billede af virksomhedens levedygtighed og det ansøgte projekts påvirkning af virksomhedens situation.

Gennemførlighedsanalyse: En gennemførlighedsundersøgelse skal ses om en proces, der identificerer problemer/barrierer for gennemførelsen af et investeringsprojekt og som beskriver de mulige løsninger på problemerne. Undersøgelsen opridser hermed, om et projekt kan gennemføres, men også hvilke mulige strategier, der er til gennemførelsen.

Gennemførlighedsundersøgelsen er således en vurdering af, om projektet kan gennemføres og i givet fald, hvilke problemer der skal adresseres, før projektet er levedygtigt. Der er et vist overlap mellem gennemførlighedsundersøgelsen og forretningsplanen, idet forretningsplanen bl.a. identificerer styrker og svagheder ved virksomhedens valgte plan, mens en gennemførlighedsundersøgelse går skridtet videre og objektivt og rationelt afdækker især svaghederne og forhindringerne ved opstart af virksomheden eller gennemførelsen af projektet.

Vedlæg information om finansiering: For projekter med ekstern finansiering skal der til forretningsplanen og gennemførlighedsundersøgelsen vedlægges en påtegning af disse fra finansieringsinstituttet.

For projekter med fuld egenfinansiering skal der vedlægges en tro og love erklæring for forretningsplanen og gennemførlighedsundersøgelsen samt en bankgaranti, hvor virksomhedens bank bekræfter at virksomheden har de nødvendige likvide midler til at dække egenfinansieringen.

16. Særligt om opretholdelse af projektet

Udstyr og investeringer

Hvis du har fået tilskud til et filter, skal du opbevare dette udstyr i tre år regnet fra datoen for slutudbetaling af tilskud for SMV'er og i 5 år for alle andre; se i kapitel 8 for en definition af SMV'er.

Hvis dette udstyr går i stykker inden for projektperioden, skal det repareres for din regning. Er det ikke muligt at reparere det pågældende udstyr, skal du erstatte det for egen regning.

Hvis udstyret går i stykker efter projektperioden, men inden for 3 eller 5-årsperioden, og der ikke længere er brug for genstanden, vil vi normalt ikke forlange, at genstanden erstattes, men den skal stadig opbevares.

Fakturaer og dokumentation for betaling

Du skal opbevare faktura og dokumentation for betaling af den nyindkøbte genstand, indtil den oprindelige 5½-årige periode udløber.

Du skal endvidere opbevare faktura og dokumentation for betaling af den defekte genstand, indtil den oprindelige 5½-årige periode udløber.

Hvis du er i tvivl, skal du kontakte os.

17. Igangsætningstilladelse

I forbindelse med at vi kvitterer for at have modtaget din ansøgning, kan vi give tilladelse til, at du på egen regning og risiko går i gang med projektet.

Hvis din ansøgning senere resulterer i et tilsagn, kan projektudgifter, du har afholdt fra datoen for igangsætningstilladelsen, indgå i tilskudsgrundlaget. Hvis ansøgningen ikke resulterer i et tilsagn, må du selv betale alle projektudgifter.

En igangsættelsestilladelse er derfor ikke en garanti for, at du får tilskud til projektet. Datoen for igangsættelse kan tidligst være datoen for vores kvitteringsbrev.

18. Besked om afgørelse om tilsagn

Når vi har behandlet din ansøgning og truffet beslutning om, hvorvidt du får tilsagn om tilskud eller afslag til dit projekt, sender vi afgørelsen til dig.

Hvis du får tilsagn om tilskud til dit projekt, sender vi et tilsagnsbrev. Tilsagnet indeholder et budget over de godkendte, tilskudsberettigede udgifter samt en oversigt over betingelser.

Hvis du får delvist tilsagn om tilskud til dit projekt, indeholder tilsagnet desuden begrundelser (inkl. henvisning til lovgrundlag) for de dele af projektet, som vi ikke har fundet tilskudsberettiget, samt en klagevejledning.

Hvis du får afslag til dit projekt, sender vi et afslagsbrev med begrundelser (inkl. henvisning til lovgrundlag) for afslaget samt en klagevejledning.

19. Projektperioden

Projektperioden er som udgangspunkt 2 år. Vi fastsætter projektperioden i tilsagnet, herunder start- og slutdato.

20. Klageadgang

Du kan klage skriftligt over NaturErhvervstyrelsens afgørelser under tilskudsordningen investeringer i akvakultur senest fire uger fra den dag, du modtog afgørelsen.

Du sender klagen til NaturErhvervstyrelsen med e-mail til: erhverv@naturerhverv.dk eller med almindelig post.

Du kan bruge klageskemaet, som du finder på vores hjemmeside naturerhverv.dk/klageskema.

Med mindre, vi finder grundlag for at genoptage sagen og træffe ny afgørelse, sender vi klagen sammen med vores kommentarer videre til Klagecenter for Fødevarer, Landbrug og Fiskeri, som træffer afgørelse i sagen. Afgørelser truffet af Klagecenter for Fødevarer, Landbrug og Fiskeri kan ikke indbringes for anden offentlig myndighed.

Modtager vi klagen for sent, vil den som udgangspunkt ikke blive behandlet.

21. Ændring af projektet

Du kan søge om ændring af et projekt vedrørende:

- Forlængelse af projektperioden.
- Ændring af projektindholdet.
- Ændring af budgettet.
- Overdragelse af tilsagnet.

Du skal søge om ændring af projektet hos NaturErhvervstyrelsen for alle fire ændringstyper.

Du finder skemaer til ansøgning om ændring af projektet på vores hjemmeside naturerhverv.dk i [Tilskudsguide](http://naturerhverv.dk/tilskud-selvbetjening/tilskudsguide/investeringer-i-akvakultur-2016/) <http://naturerhverv.dk/tilskud-selvbetjening/tilskudsguide/investeringer-i-akvakultur-2016/>

Din ansøgning om ændring skal være modtaget i NaturErhvervstyrelsen senest to måneder før den dato, hvor projektet senest skal være afsluttet, og din ansøgning om ændring skal være begrundet. Du kan derfor ikke få godkendt en ændring, som vi modtager efter projektperiodens udløb.

Alle ændringer skal godkendes af NaturErhvervstyrelsen, inden du sætter ændringen i gang. Det betyder også, at vi ikke kan godkende ændringer med tilbagevirkende kraft. Du skal derfor hele tiden være opmærksom på, om projektet forløber, som det skal, eller om du har behov for at søge om at ændre projektet, så ændringerne kan iværksættes fremadrettet efter vores godkendelse.

Vi kan godkende dit ønske om at ændre projektet på betingelse af, at ændringen efter vores vurdering er i overensstemmelse med projektets formål. Tilsagnsbeløbet kan ikke forhøjes ifm. ændringen af et projekt.

Når vi har behandlet din ansøgning om ændring og truffet afgørelse, meddeler vi dig den endelige afgørelse.

Forlængelse af projektperioden

Din ansøgning om forlængelse af projektperioden skal indeholde følgende oplysninger:

- Kort redegørelse for årsagen til, at projektet er forsinket og ikke kan gennemføres inden for fristen i tilsagnsbrevet.
- Angivelse af dato for, hvornår projektet kan afsluttes.
- Begrundet redegørelse for, hvordan projektet realistisk kan gennemføres inden for den forlængede periode.

Ændring af projektindholdet

Din ansøgning om at ændre projektets indhold, skal indeholde følgende oplysninger:

- Begrundelse for ændringen.
- Beskrivelse af ændringen.
- Beskrivelse af, hvad ændringen betyder for projektet.

Ændring af budgettet

Hvis du ikke har søgt om budgetændring, vil vi ved udbetaling af tilskud kunne godkende en forhøjelse af de enkelte omkostningsarter med maksimalt 10 pct. Tilskuddet kan dog ikke forhøjes.

Du skal søge om budgetændring, hvis du ønsker at forhøje en eller flere omkostningsarter med mere end 10 pct., og du ønsker en omfordeling af budgettet, så en anden omkostningsart reduceres. Du skal derfor ikke søge om budgetændring, hvis du ikke har behov for denne omfordeling i budgettet.

Ved en omkostningsart forstås:

- Anlægs- og udstyrsposten - indeholdende alle udgifter til anlæg og udstyr – er én omkostningsart.
- Jord og vejarbejde - indeholdende alle udgifter til jord og vejarbejde – er én omkostningsart.
- Materialer - indeholdende alle udgifter til materialer – er én omkostningsart.
- Arbejdsbåde - indeholdende alle udgifter til arbejdsbåde - er én omkostningsart.
- Vækstdamme - indeholdende alle udgifter til vækstdamme – er én omkostningsart.
- Bure - indeholdende alle udgifter til bure – er én omkostningsart.
- Farvandsafmærkning - indeholdende alle udgifter til farvandsafmærkning – er én omkostningsart.
- Underleverandørydelser - indeholdende alle udgifter til underleverandører – er én omkostningsart.
- IT udstyr til produktion - indeholdende alle udgifter til IT udstyr – er én omkostningsart.
- Hver udgift til konsulentbistand er hver især én omkostningsart.
- Hver udgift under posten andet er hver især én omkostningsart.

Din ansøgning om budgetændring skal indeholde følgende oplysninger:

- Begrundelse for ændringen.
- Et nyt budget.
- Nye tilbud, hvis budgetændringen omfatter indkøb af varer eller ydelser med en pris over 50.000 kr.

Du skal være opmærksom på, at hvis timesatsen for **konsulentbistand** forhøjes i forhold til den godkendte timesats i tilsagnet, skal du altid søge om en budgetændring uanset størrelsen af ændringen.

Eksempel på konsekvens, hvis du ikke søger om budgetændring:

Omkostningsart	Det godkendte budget jf. tilsagnsbrev	De faktiske betalte udgifter	Godkendte udgifter, + evt. op til max 10 %
Anlæg	590.000	460.000	460.000
Udstyr	250.000	350.000	275.000
Konsulentbistand	50.000	900.000	55.000
Analyser	5.000	5.000	5.000
I alt	895.000	905.000	795.000

Eksemplet viser, at der er godkendt et budget på 895.000 kr., men de faktiske udgifter endte på 905.000 kr. Samtidig er udgifterne for de fleste omkostningsarter ændret betydeligt (mere end 10 %) ift. tilsagnet. Da der ikke er sendt anmodning om budgetændring, vil der maksimalt kunne godkendes udgifter for 795.000 kr., fordi vi kun kan godkende ændringer op til max 10 %.

Overdragelse af tilsagn

Vi kan efter ansøgning tillade, at tilsagnet overdrages til en anden virksomhed. Det er en betingelse, at den nye ansøger selvstændigt ville kunne opnå tilsagn efter den pågældende bekendtgørelse. Den, der får overdraget tilsagnet, overtager alle rettigheder og forpligtelser efter tilsagnet.

Den oprindelige tilsagnshaver skal sende et udfyldt overdragelseskema, og en begrundet ansøgning om tilladelse til at overdrage tilsagnet til en anden. Skemaet skal sendes til NaturErhvervstyrelsen. Du finder skema til ansøgning om overdragelse af projekt på vores hjemmeside naturerhverv.dk i [Tilskudsguide](http://naturerhverv.dk/tilskud-selvbetjening/tilskudsguide/investeringer-i-akvakultur-2016/) <http://naturerhverv.dk/tilskud-selvbetjening/tilskudsguide/investeringer-i-akvakultur-2016/>

Din ansøgning om ændring af tilsagnshaver skal sendes hurtigst muligt og skal være modtaget i NaturErhvervstyrelsen straks efter, den kommende, nye tilsagnshaver har underskrevet overdragelseskemaet. Vi kan ikke godkende overdragelsen med tilbagevirkende kraft. Vi kan tidligst godkende overdragelsen fra den dato, vi modtager din ansøgning om overdragelse.

22. Afslutning af projekt

Når projektets aktiviteter er gennemført i overensstemmelse med betingelserne i tilsagnet, kan du søge om slutudbetaling af tilskuddet.

Slutrapport

Når projektet er gennemført, skal du sende en slutrapport til os samtidig med din ansøgning om slutudbetaling.

Det er en betingelse for slutudbetaling, at vi har modtaget og godkendt din slutrapport.

Din slutrapport skal udarbejdes på et særligt skema, som findes på vores hjemmeside naturerhverv.dk i [Tilskudsguide](http://naturerhverv.dk/tilskud-selvbetjening/tilskudsguide/investeringer-i-akvakultur-2016/) eller på <http://naturerhverv.dk/tilskud-selvbetjening/tilskudsguide/investeringer-i-akvakultur-2016/>

I slutrapporten skal du bl.a. oplyse 1) de effekter, du forventede på ansøgningstidspunktet (se ansøgningsskemaet), 2) de effekter, der reelt er skabt ved afslutning af projektet, og 3) de effekter, der yderligere forventes fremadrettet efter afslutning af projektet, som følge af projektet.

23. Udbetaling af tilskud

I dette afsnit beskrives nogle få emner vedrørende udbetaling af tilskud. Du kan læse mere om udbetaling af tilskud i udbetalingsvejledningen, som findes på vores hjemmeside naturerhverv.dk i [Tilskudsguide](http://naturerhverv.dk/tilskud-selvbetjening/tilskudsguide/investeringer-i-akvakultur-2016/) eller på <http://naturerhverv.dk/tilskud-selvbetjening/tilskudsguide/investeringer-i-akvakultur-2016/> Det er vigtigt at læse udbetalingsvejledningen allerede i forbindelse med, at du søger om tilsagn om tilskud.

Rater

Du kan få udbetalt tilskuddet i to rater, hvor anden rate udgør slutudbetalingen. Du bestemmer selv, om du vil have udbetalt tilskuddet i én eller to rater. Den enkelte rate skal udgøre mindst 20 pct. af det samlede tilsagnsbeløb (tilskud).

Den procentvise beregning sker ud fra de tilskudsberettigede udgifter for raten. Hvis du fx i første rate søger om at få udbetalt 25 pct. af det samlede tilskud, og vi kun kan godkende

udgifter svarende til, at rateudbetalingen udgør 15 pct. af tilskuddet, vil du få afslag på din ansøgning om rateudbetaling, da raten ikke udgør mindst 20 pct. af tilskuddet.

Hvis du ønsker udbetaling i to rater, betyder kravet også, at den første rate højst må udgøre 80 pct. af det samlede tilskud, så slutudbetalingen kan udgøre mindst 20 pct. af det samlede tilskud.

Udbetalingskema

Når du søger om udbetaling af tilskud, skal du bruge et særligt skema, som findes på vores hjemmeside naturerhverv.dk i [Tilskudsguide](#) eller på <http://naturerhverv.dk/tilskud-selvbetjening/tilskudsguide/investeringer-i-akvakultur-2016/>

Fuld bilagskontrol

Når du søger om udbetaling af tilskud, skal du vedlægge alle udgiftsbilag og dokumentation for betaling.

Krav til faktura

En faktura skal indeholde:

- Tilsagnshavers navn og adresse.
- Fakturaudsteders navn, adresse og CVR-nr. (eller CPR-nr. hvis CVR-nr. ikke findes).
- Fakturadato.
- Beskrivelse af leverancen, inkl. mængde og art af de leverede varer, så det er muligt at se sammenhængen til projektet, der er givet tilsagn til.
- Betalingsdato og betalingsinformation.
- Momsgrundlaget, dvs. beløb ekskl. moms, momsbeløbet, beløb inkl. moms.
- Eventuelle rabatter og prisnedslag.

Det er afgørende for udbetaling, at faktura er udstedt til tilsagnshaver. Fakturaen skal betales fra tilsagnshavers bankkonto.

Modregning

Hvis NaturErhvervstyrelsen har restancer på xxx-ordningen eller på andre af vores ordninger, kan det blive modregnet ved udbetaling af tilskud under xxx-ordningen.

Nemkonto

Vi overfører tilskuddet til din Nemkonto.

Indberetning af tilskud til SKAT

Vi indberetter det udbetalte tilskud til skattemyndighederne. Med hensyn til afklaring af skattemæssige konsekvenser anbefaler vi, at du selv tager kontakt til SKAT.

24. Sagsbehandlingstid

Vores tværgående mål for projektstøtteordningerne er, at vi giver svar (tilsagn eller afslag) til 75 pct. af ansøgningerne om tilsagn om tilskud senest tre måneder fra ansøgningsfristens udløb, hvis sagen er fuldt oplyst.

Vi oplyser yderligere om den forventede sagsbehandlingstid på den konkrete ordning på vores hjemmeside naturerhverv.dk i [Tilskudsguide](#) eller på <http://naturerhverv.dk/tilskud-selvbetjening/tilskudsguide/investeringer-i-akvakultur-2016/>

25. Evaluering efter projektets afslutning

Efter projektets afslutning skal du medvirke ved evaluering af projektet. NaturErhvervstyrelsen evaluerer effekten af projekterne ved at se på produktionsforøgelsen og forøgelsen af produktionsværdien. Indholdet af evalueringen vil fremgå af tilsagnet.

26. Projektet opgives

Hvis du ikke gennemfører projektet, skal du hurtigst muligt oplyse NaturErhvervstyrelsen om det. Hvis projektet opgives, efter at første rate er udbetalt, vil det udbetalte beløb blive krævet tilbagebetalt. Ved opgørelse af tilbagebetalingskrav tillægges der renter i overensstemmelse med renteloven. Rentetillægget udgør dog mindst 50 kr.

27. Kontrol på stedet

NaturErhvervstyrelsen foretager kontrol på stedet i forbindelse med administration af ordningen.

Vi udfører den fysiske kontrol samt efterfølgende kontrol i opretholdelsesperioden.

Vi kan til brug for kontrollen indhente oplysninger fra andre offentlige myndigheder i nødvendigt omfang i overensstemmelse med Hav- og Fiskerifondslovens § 10.

For at kunne gennemføre kontrollen har vi eller andre personer med bemyndigelse dertil, mod behørig legitimation og uden retskendelse adgang til lokaliteter, der ejes eller drives af dig som tilsagnshaver. Dette gælder også adgang til regnskaber, forretningsbøger, udbudsmateriale m.v., herunder også materiale, der opbevares i elektronisk form, og anden relevant dokumentation.

Du skal yde den nødvendige vejledning og hjælp ved kontrollens gennemførelse. Du skal sikre, at kontrolmyndigheden har adgang til at besigtige projektet i forbindelse med kontrol.

28. Bortfald af tilsagn og tilbagebetaling eller nedsættelse af tilskud

Bortfald af tilsagn og tilbagebetaling af tilskud

Vi kan træffe afgørelse om bortfald af tilsagn og tilbagebetaling af tilskud, hvis:

- Du har afgivet urigtige eller vildledende oplysninger eller har fortiet oplysninger af betydning for sagens afgørelse,
- Du ikke overholder din underretningspligt.
- Du ikke er behjælpelig ved kontrol af dit projekt.
- Du ikke opfylder betingelserne for tilsagn om tilskud (Se afsnittet Betingelser for tilsagn om tilskud), eller
- Projektet ikke gennemføres i overensstemmelse med tilsagnet.

I tilfælde af tilbagebetalingskrav vil der blive pålagt renter, som beregnes fra tidspunktet for meddelelse af tilbagebetalingskravet med den rentesats, der er fastsat i renteloven.

I tilfælde af grove misligholdelser kan straf komme på tale.

Nedsættelse af tilskud

Vi kan opretholde tilsagnet eller foretage en proportionel nedsættelse af den samlede værdi af de tilskudsberettigede udgifter for et projekt, hvis vi vurderer, at:

- Du har givet urigtige eller vildledende oplysninger eller har fortiet oplysninger af betydning for sagens afgørelse.
- Du ikke har overholdt din oplysningspligt.

Vi kan også opretholde tilsagnet eller foretage en proportionel nedsættelse af den samlede værdi af de tilskudsberettigede udgifter for et projekt, hvis vi vurderer, at følgende ikke er overholdt:

- Betingelsen om, at projektet skal opretholdes i 3 eller 5 år regnet fra datoen for slutudbetaling af tilskud. Fristen afhænger af om du som ansøger er SMV'er eller ikke.
- Betingelsen om, at du holder dokumentation, der dokumenterer, at EU's udbudsregler eller tilbudslovens regler er overholdt, tilgængelig i mindst 5½ år fra datoen for afsluttende udbetaling, hvis projektet eller dele heraf er omfattet af EU's udbudsregler eller tilbudslovens regler.
- Betingelsen om, at du skal afgive oplysninger til os, 2 år efter projektet er afsluttet,
- Betingelsen om, at du skal opbevare udbetalingsbilag og tilhørende originale regnskabsbilag i 5½ år regnet fra datoen for slutudbetaling,
- Betingelsen om, at projektet skal gennemføres i overensstemmelse med tilsagnet, EU's udbudsregler eller reglerne i tilbudsloven.
- Afgive erklæring til NaturErhvervstyrelsen om, hvorvidt betingelserne for støtte er opfyldte,
- Underrette NaturErhvervstyrelsen, hvis betingelserne for støtte ikke længere er opfyldt,
- Give NaturErhvervstyrelsen alle oplysninger, herunder om økonomiske og regnskabsmæssige forhold, som har betydning for kontrollens gennemførelse, og vederlagsfrit yde fornøden vejledning og hjælp ved kontrol, prøvetagning, kopiering og udlevering af skriftligt materiale og udskrifter af oplysninger, som opbevares i elektronisk form,
- Hvis du efter modtagelsen af tilsagn om tilskud og inden fem år efter udbetaling, overtræder artikel 10 om antagelighed i Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) nr. 508/2014.

Tilskuddet vil blive nedsat forholdsmæssigt ud fra en vurdering af art og grovhed af overtrædelsen samt ud fra en vurdering af det eventuelle økonomiske tab for Den Europæiske Hav- og Fiskerifond, der vurderes at være forbundet med overtrædelsen.

Ved overtrædelse af reglen om antagelighed vil tilskuddet desuden blive nedsat forholdsmæssigt ud fra en vurdering af varighed og hyppighed af overtrædelsen og betydningen af tilskuddet for tilsagnshavers økonomiske aktivitet.

Udbetaling på uretmæssigt grundlag

Hvis det senere konstateres, at tilskud er udbetalt på uretmæssigt grundlag, kan vi bortfalde tilsagnet og kræve fuld tilbagebetaling eller nedsætte tilskuddet og kræve en del af tilskuddet tilbagebetalt.

29. Straffebestemmelser og svig

Straffebestemmelser

Hvis reglerne i bekendtgørelsen ikke overholdes, kan du efter Lov om Hav- og Fiskerifondens § 12, stk. 1 straffes med bøde.

Du kan straffes med bøde, hvis du

1. afgiver urigtige eller vildledende oplysninger eller fortier oplysninger af betydning for sagens afgørelse,
2. handler i strid med vilkår, der er fastsat i afgørelser truffet i henhold til bekendtgørelsen,
3. undlader at afgive den dokumentation og de oplysninger, som du har pligt til at afgive,
4. afgiver urigtige eller vildledende oplysninger eller fortier oplysninger, som du har pligt til at afgive,
5. undlader at give NaturErhvervstyrelsen adgang til at kontrollere projektet,
6. undlader at udlevere eller indsende materiale eller yde NaturErhvervstyrelsen bistand i forbindelse med kontrol.

Der kan pålægges selskaber m.v. (juridiske personer) straffeansvar efter reglerne i straffelovens 5. kapitel. 5.

Svindel med støtteberettigelse eller brug af tilskud

NaturErhvervstyrelsen kontrollerer ansøgninger om tilskud for svig.

'Svig' er den betegnelse, EU-kommissionen bruger for bevidst misbrug af EU-midler.

Svig defineres i denne sammenhæng som en bevidst handling, der påvirker retten til støtte eller omfanget af støtte. Det kan være ukorrekte erklæringer eller dokumenter, tilsidesættelse af en oplysningspligt eller anvendelse af midler eller investeringer til andet formål, end de var bevilget til.

Omgåelse af støttebetingelserne - herunder når ansøgeren kunstigt opdeler sin virksomhed for at få adgang til tilskud - betragtes også som svig.

Svig medfører, at støtten helt bortfalder og kan desuden medføre støtteudelukkelse¹, bøde eller i alvorlige tilfælde fængselsstraf².

30. Force majeure

NaturErhvervstyrelsen kan anerkende tilfælde af force majeure og andre ekstraordinære omstændigheder, der forhindrer tilsagnshaver i at gennemføre projektet, og dermed ikke medfører bortfald af tilsagn og tilbagebetaling af tilskud.

Force majeure og andre ekstraordinære omstændigheder kan navnlig anerkendes i følgende tilfælde:

- Tilskudsmodtagerens død.
- Tilskudsmodtagerens uarbejdsdygtighed i længere tid.
- En alvorlig naturkatastrofe, der i væsentlig grad berører akvakulturanlægget.
- Ekspropriation af hele eller en væsentlig del af akvakulturanlægget, hvis ekspropriationen ikke kunne forudses på dagen for indgivelse af ansøgningen.

Vi kan i ganske særlige tilfælde godkende andre omstændigheder end de ovennævnte som force majeure eller andre ekstraordinære omstændigheder.

---

¹ art. 10, stk. 3 i Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) nr. 508/2014 15. maj 2014 om Den Europæiske Hav- og Fiskerifond og om ophævelse af Rådets forordning (EF) nr. 2328/2003, (EF) nr. 861/2006, (EF) nr. 1198/2006 og (EF) nr. 791/2007 samt Europa-Parlamentets og Rådets forordning nr. 1255/2011, EU-Tidende 2014, nr. L 149, side 1, EHFF

² §289a, Straffeloven (LBK nr. 871 4. juli 2014)

Hvis tilsagnshaver eller dennes dødsbo ønsker at påberåbe sig force majeure eller andre ekstraordinære omstændigheder, skal dette meddeles NaturErhvervstyrelsen skriftligt senest 15 arbejdsdage efter det tidspunkt, hvor tilsagnshaver eller dennes dødsbo er i stand til at gøre det. Meddelelsen skal være vedlagt fyldestgørende dokumentationsmateriale.

Vi kan i forbindelse med behandlingen af spørgsmålet bede om yderligere information. Hvis vi ikke modtager det materiale, vi beder om, vil vi træffe afgørelse om anerkendelse af force majeure eller andre ekstraordinære omstændigheder på det forelæggende grundlag.

Det er en betingelse for anerkendelse af force majeure eller andre ekstraordinære omstændigheder i konkrete tilfælde, at de indtrufne begivenheder forhindrer tilsagnshaver i at opfylde sine forpligtelser, og at tilsagnshaver ikke, ved en forholdsmæssig indsats, kunne have sikret sig herimod.

31. NaturErhvervstyrelsens brug af data

Oplysninger om projektet vil blive brugt af NaturErhvervstyrelsen til sagsbehandling, administration, tilskudsudbetaling og kontrol.

NaturErhvervstyrelsen har i forbindelse med kontrol mulighed for at indhente oplysninger hos andre offentlige myndigheder i fornødent omfang, herunder med henblik på samkøring og sammenstilling af oplysningerne. Behandlingen af oplysningerne vil ske i overensstemmelse med persondatalovens regler. Oplysninger kun vil blive indhentet, i det omfang det er relevant for den konkrete afgørelse.

Offentliggørelse, bl.a. på internettet

Vi er dataansvarlige, og oplysninger om projektet vil blive brugt til bl.a. sagsbehandling, administration, tilskudsudbetaling og kontrol. Derfor skal du være opmærksom på følgende:

- Oplysningerne kan behandles af danske og europæiske revisions- og undersøgelsesorganer for at værne om EU's finansielle interesser. Endvidere kan de blive brugt til statistik, forskning, planlægning og evaluering.
- Oplysninger om navn, evt. firmanavn, adresse, projekttitel samt størrelse af det modtagne tilsagnsbeløb og det udbetalte tilskudsbeløb vil blive offentliggjort på vores hjemmeside.
- Alle kan anmode om aktindsigt i sager, der behandles af den offentlige forvaltning efter offentlighedsloven, og at der kun er få oplysninger/dokumenter, som er undtaget fra pligten til udlevering efter offentlighedsloven.

Efter Persondataloven har du mulighed for:

- At bede om indsigt i, hvilke oplysninger der behandles i forbindelse med projektet, jf. Persondatalovens § 31.
- At kræve at få rettet, slettet eller blokeret oplysninger, der er urigtige eller vildledende, eller på anden måde er behandlet i strid med lovgivningen, jf. Persondatalovens § 37.

32. Lovgrundlag

De gældende regler for Akvakultur-ordningen fremgår af:

Danske regler (love og bekendtgørelser)

- Lov om Hav- og Fiskerifonden, lov nr. 1361 af 16. december 2014.
- Bekendtgørelse nr. 105 af 29. januar 2015 om tilskud til investeringer i akvakultur.

EU-regler (forordninger)

- Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) nr. [508/2014](#) af 15. maj 2014 om Den Europæiske Hav- og Fiskerifond og om ophævelse af Rådets forordning (EF) nr. 2328/2003, (EF) nr. 861/2006, (EF) nr. 1198/2006 og (EF) nr. 791/2007 samt Europa-Parlamentets og Rådets forordning nr. 1255/2011, EU-Tidende 2014, nr. L 149, side 1,
- Europa-Parlamentets og Rådets forordning nr. [1303/2013](#) af 17. december 2013 om fælles bestemmelser for Den Europæiske Fond for Regionaludvikling, Den Europæiske Socialfond, Samhørighedsfonden, Den Europæiske Landbrugsfond for Udvikling af Landdistrikterne og Den Europæiske Hav- og Fiskerifond og om generelle bestemmelser for Den Europæiske Fond for Regionaludvikling, Den Europæiske Socialfond, Samhørighedsfonden og Den Europæiske Hav- og Fiskerifond og om ophævelse af Rådets forordning nr. 1082/2006, EU-Tidende 2013, nr. L 347, side 320.
- Kommissionens delegerede forordning (EU) nr. [480/2014](#) af 3. marts 2014 om supplerende regler til Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) nr. 1303/2013 om fælles bestemmelser for Den Europæiske Fond for Regionaludvikling, Den Europæiske Socialfond, Samhørighedsfonden, Den Europæiske Landbrugsfond for Udvikling af Landdistrikterne og Den Europæiske Hav- og Fiskerifond og om generelle bestemmelser for Den Europæiske Fond for Regionaludvikling, Den Europæiske Socialfond, Samhørighedsfonden og Den Europæiske Hav- og Fiskerifond

33. Yderligere oplysninger

Denne vejledning, udbetalingsanmodning, m.m. findes på vores hjemmeside naturerhverv.dk i [Tilskudsguide](#) under akvakultur-ordningen.

Du er velkommen til at kontakte os, hvis du har spørgsmål på tlf. 33 95 80 00 eller erhverv@naturerhverv.dk

Bilag: Love og bekendtgørelser til vurdering af ansøgers antagelighed

Love og lovbekendtgørelser

- Lov nr. 1392 af 27. december 2009 om fremme af vedvarende energi
- Lovbekendtgørelse nr. 1101 af 18. november 2005 om kontinentalsoklen
- Lovbekendtgørelse nr. 1115 af 8. november 2006 om elforsyning
- Lovbekendtgørelse nr. 889 af 4. juli 2007 om anvendelse af Danmarks undergrund

- Lovbekendtgørelse nr. 224 af 16. marts 2009 om Energinet.dk
- Lovbekendtgørelse nr. 929 af 24. september 2009 om beskyttelse af havmiljøet
- Lovbekendtgørelse nr. 930 af 24. september 2009 om jagt- og vildtforvaltning
- Lovbekendtgørelse nr. 933 af 24. september 2009 om naturbeskyttelse
- Lovbekendtgørelse nr. 945 af 24. september 2009 om skove
- Lovbekendtgørelse nr. 950 af 24. september 2009 om råstoffer
- Lovbekendtgørelse nr. 1427 af 4. december 2009 om jordforurening
- Lovbekendtgørelse nr. 1486 af 4. december 2009 om husdyrgodkendelse
- Lovbekendtgørelse nr. 635 af 7. juni 2010 om vandforsyning m.v.
- Lovbekendtgørelse nr. 869 af 26. juni 2010 om miljø og genteknologi
- Lovbekendtgørelse nr. 878 af 26. juni 2010 om kemiske stoffer og produkter
- Lovbekendtgørelse nr. 879 af 26. juni 2010 om miljøbeskyttelse

Bekendtgørelser

- Bekendtgørelse nr. 181 af 25. marts 1986 om grænseværdier for udledning af cadmium med processpildevand fra visse industrianlæg
- Bekendtgørelse nr. 520 af 8. august 1986 om grænseværdier for udledning af hexachlorcyklohexan til vandmiljøet
- Bekendtgørelse nr. 736 af 27. oktober 1986 om grænseværdier for kviksølv i spildevand fra visse industrianlæg
- Bekendtgørelse nr. 600 af 18. september 1987 om mærkning af genanvendelsesemballage
- Bekendtgørelse nr. 792 af 15. december 1988 om begrænsning af udledning af asbest til luften fra industrielle anlæg
- Bekendtgørelse nr. 75 af 30. januar 1992 om grænseværdier for udledning af visse farlige stoffer til vandløb, søer og havet
- Bekendtgørelse nr. 665 af 4. juli 1996 om begrænsning og salg og anvendelse af creosot
- Bekendtgørelse nr. 925 af 13. december 1998 om PCB, PCT og erstatningsstoffer herfor
- Bekendtgørelse nr. 784 af 21. august 2000 om forbudte fiskemetoder i saltvand
- Bekendtgørelse nr. 84 af 23. januar 2002 om beskyttelse af vilde dyr og planter og ved kontrol af handel hermed
- Bekendtgørelse nr. 243 af 19. april 2002 om visse ozonlagsnedbrydende stoffer

- Bekendtgørelse nr. 350 af 29. maj 2002 om begrænsning af emissionen af flygtige organiske forbindelser fra anvendelse af organiske opløsningsmidler i visse aktiviteter og anlæg
- Bekendtgørelse nr. 162 af 11. marts 2003 om anlæg, der forbrænder affald
- Bekendtgørelse nr. 533 af 18. juni 2003 om bekæmpelsesmidler
- Bekendtgørelse nr. 808 af 25. september 2003 om begrænsning af visse luftforurenende emissioner fra store fyringsanlæg
- Bekendtgørelse nr. 1535 af 22. december 2004 om regulering af støj og luftemissioner fra fritidsfartøjer
- Bekendtgørelse nr. 339 af 10. maj 2005 om begrænsning af luftforurening fra mobile ikke-vejgående maskiner mv.
- Bekendtgørelse nr. 1049 af 27. oktober 2005 om markedsføring og mærkning af flygtige organiske forbindelser i visse malinger og lakker samt produkter til autoreparationslakering
- Bekendtgørelse nr. 873 af 11. august 2006 om begrænsning af import og salg af elektrisk og elektronisk udstyr, der indeholder visse farlige stoffer
- Bekendtgørelse nr. 1517 af 14. december 2006 om miljøregulering af visse aktiviteter
- Bekendtgørelse nr. 1640 af 13. december 2006 om godkendelse af listevirksomhed
- Bekendtgørelse nr. 1650 af 13. december 2006 om anvendelse af affald til jordbrugsformål
- Bekendtgørelse nr. 1670 af 14. december 2006 om begrænsning af udslip af dampe ved oplagring og distribution af benzin
- Bekendtgørelse nr. 1666 af 14. december 2006 om kontrol med risikoen for større uheld med farlige stoffer
- Bekendtgørelse nr. 1695 af 19. december 2006 om husdyrbrug og dyrehold for mere end 3 dyreenheder, husdyrgødning, ensilage m.v.
- Bekendtgørelse nr. 1708 af 20. december 2006 om håndtering af affald i form af motordrevne køretøjer og affaldsfraktioner herfra
- Bekendtgørelse nr. 870 af 4. juli 2007 om udsætning af vildt, jagtmåder og jagtredskaber
- Bekendtgørelse nr. 901 af 11. juli 2007 om fredning af visse dyre- og plantearter mv., indfangning af og handel med vildt og pleje af tilskadekommet vildt
- Bekendtgørelse nr. 1010 af 9. august 2007 om skydevåben og ammunition, der må anvendes til jagt m.v.
- Bekendtgørelse nr. 252 af 31. marts 2009 om deponeringsanlæg

- Bekendtgørelse nr. 854 af 5. september 2009 om forbud med import, slag, anvendelse og eksport af PCB
- Bekendtgørelse nr. 857 af 5. september 2009 om begrænsning af salg og anvendelse af visse farlige stoffer og produkter til specielt angivne formål
- Bekendtgørelse nr. 1098 af 19. september 2009 om svovlindholdet i faste og flydende brændstoffer
- Bekendtgørelse nr. 1186 af 7. december 2009 om batterier og akkumulatorer og udtjente batterier og akkumulatorer
- Bekendtgørelse nr. 1453 af 15. december 2009 om vildtskader
- Bekendtgørelse nr. 362 af 6. april 2010 om håndtering af affald af elektriske og elektroniske produkter
- Bekendtgørelse nr. 478 af 5. maj 2010 om visse krav til emballager
- Bekendtgørelse nr. 1129 af 27. september 2010 om pant på og indsamling m.v. af emballager til visse drikkevarer
- Bekendtgørelse nr. 1618 af 15. december 2010 om overførsel af affald
- Bekendtgørelse nr. 1632 af 21. december 2010 om affald
- Bekendtgørelse nr. 1662 af 21. december 2010 om anvendelse af restprodukter og jord til bygge- og anlægsarbejder
- Bekendtgørelse nr. 50 af 12. januar 2011 om klassificering, emballering, mærkning, salg og opbevaring af kemiske stoffer og produkter

Miljø- og Fødevareministeriet

Slotsholmsgade 12
1216 København K
Tel +45 33 92 33 01
fvm@fvm.dk
www.mfvm.dk